

ZAKON O RADNOM VREMENU I ODMORIMA MOBILNIH RADNIKA NA PLOVILIMA U UNUTRAŠNJOJ PLOVIDBI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se radno vrijeme mobilnih radnika na plovilo za privredne djelatnosti u unutrašnjoj plovidbi, noćni rad, pravo na odmor, odgovornost poslodavca, odnosno broдача i zapovjednika plovila i druga pitanja od značaja za radno vrijeme i odmor mobilnih radnika u unutrašnjim plovnim putevima.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na mobilne radnike koji su zaposleni kao članovi nautičkog osoblja (posada) ili u drugom svojstvu (brodsko osoblje) na plovilu koje saobraća u unutrašnjoj plovidbi za obavljanje komercijalne djelatnosti.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na prevoznika u unutrašnjoj plovidbi i ako ima status zaposlenog u privrednom društvu čiji je osnivač i/ili vlasnik.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **mobilni radnik** je zaposleni koji je kao član osoblja, koje u okviru rada putuje, a koji je zaposlen u okviru privrednog društva koje pruža usluge prevoza putnika ili robe unutrašnjim plovnim putevima;
- 2) **poslodavac** je domaće ili strano, odnosno dio stranog pravnog lica ili fizičko lice kod kojeg mobilni radnik ima zasnovan radni odnos;
- 3) **brodar** je fizičko ili pravno lice koje je kao držalac broда nosilac plovidbenog poduhvata, pri čemu se pretpostavlja, dok se ne dokaže suprotno, da je brodar lice koje je upisano kao vlasnik broда u upisniku brodova;
- 4) **zapovjednik broда** je lice upisano u brodsku posadu kao starješina broда i koje upravlja brodom i odgovara za njegovu sigurnost, sigurnost posade, putnika i tereta;
- 5) **plovilo** je čamac, brod ili plutajući objekat;
- 6) **putnički brod** je brod sa kabinom ili za dnevne izlete koji je izgrađen i opremljen za prevoz više od 12 putnika;
- 7) **radno vrijeme** je vrijeme tokom kojeg je radnik raspoređen mobilni radnik obavlja poslove i zadatke na plovilu, odnosno u kojem je spreman (raspoloživ), da po nalogu poslodavca obavlja poslove na plovilu ili za potrebe plovila (dežurstvo);
- 8) **vrijeme odmora** je vremenski period izvan radnog vremena koji je duži od 15 minuta, bilo da se plovilo nalazi u pokretu, na stacionarnom plovilu i na kopnu;
- 9) **dan odmora** je period odmora koji u kontinuitetu traje 24 sata, koji mobilni radnik provodi na mjestu koje sam izabere;
- 10) **prevoznik u prometu unutrašnjim plovnim putevima** je svako lice koje nezavisno od upustava i za vlastiti račun plovi plovilima u prometu unutrašnjim plovnim putevima radi sticanja prihoda;
- 11) **radni raspored obuhvata** je plan radnih dana i dana odmora, sa kojim je poslodavac unaprijed upoznao mobilnog radnika;

12) **radnik koji radi noću** je mobilni radnik koji radi noću najmanje tri časa svog dnevnog radnog vremena, odnosno radnik koji po potrebi tokom noći odradi određeni dio svog godišnjeg radnog vremena, koji je utvrđen kolektivnim ugovorom;

13) **radnik koji radi u smjenama** je mobilni radnik koji radi u smjenama tokom jedne sedmice ili jednog mjeseca, u skladu sa rasporedom radnog vremena, i koji taj rad obavlja u različitim smjenama;

14) **brodsko osoblje** su zaposleni na putničkom brodu koji nijesu članovi posade;

15) **sezona** je period od najviše devet uzastopnih mjeseci unutar 12 mjeseci u kojem je djelatnost zbog spoljašnjih okolnosti, poput vremenskih prilika ili turističke potražnje, vezana za određeni dio godine.

II. RADNO VRIJEME

Puno radno vrijeme

Član 5

Puno radno vrijeme mobilnih radnika iznosi 40 časova u radnoj sedmici.

Kolektivnim ugovorom može se utvrditi puno radno vrijeme kraće od 40 časova u radnoj sedmici.

Radno vrijeme mobilnih radnika ne može se izjednačiti sa vremenom plovidbe broda na unutrašnjim plovnim putevima.

Prilikom donošenja radnog rasporeda, poslodavac je dužan da vodi računa o potrebama mobilnog radnika, zavisno od vrste posla koje obavlja, i da obezbjeđuje uslove na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu mobilnih radnika.

Dnevno i sedmično radno vrijeme

Član 6

Dnevno radno vrijeme mobilnog radnika ne može biti duže od 14 časova, a sedmično radno vrijeme ne može biti duže od 84 časa.

Ako je radnim rasporedom predviđeno više radnih dana nego dana odmora, prosječno radno vrijeme mobilnog radnika ne može biti duže od 72 časa sedmično u okviru perioda od četiri mjeseca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dnevno radno vrijeme mobilnog radnika koji tokom sezone radi na putničkom brodu ne može biti duže od 12 časova, a sedmično radno vrijeme ne može biti duže od 72 časa.

Prekovremeni rad

Član 7

Izuzetno od člana 6 ovog zakona, mobilni radnik je dužan da radi duže od punog radnog vremena, po nalogu brodar, odnosno zapovjednika broda u slučaju da je neposredno ugrožena sigurnost broda, osoba na brodu ili tereta, kao i u slučaju pružanja pomoći drugim plovilima ili osobama koje se nađu u stanju opasnosti.

Po prestanku okolnosti iz stava 1 ovog člana brodar, odnosno zapovjednik broda dužan je da mobilnom radniku obezbijedi srazmjeran broj dana odmora.

Preraspodjela radnog vremena

Član 8

Preraspodjela radnog vremena mobilnih radnika vrši se u okviru referentnog perioda od 12 mjeseci, na način da radno vrijeme u jednom periodu bude duže, a u drugom kraće od ugovorenog radnog vremena, s tim da prosječno radno vrijeme tokom referentnog perioda ne može da bude duže od 48 časova sedmično.

U slučaju iz stava 1 ovog člana najduže radno vrijeme mobilnog radnika iznosi 2 304 časa godišnje.

Vrijeme godišnjeg odmora, odsustva sa rada zbog državnih i vjerskih praznika kao i vrijeme za koje je mobilni radnik bio privremeno spriječen za rad zbog bolesti ne uračunavaju se u period iz st. 1 i 2 ovog člana.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana poslodavac je dužan da mobilnom radniku obezbijedi pravo na odmore, u skladu sa ovim zakonom.

Preraspoređeno radno vrijeme ne smatra se prekovremenim radom.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, mobilni radnik kome je radni odnos prestao prije isteka vremena za koje se vrši preraspodjela radnog vremena ima pravo da mu se časovi rada duži od punog radnog vremena preračunaju u puno radno vrijeme u ukupni godišnji fond časova i priznaju se za ostvarivanje prava na penziju, a ostatak časova rada se računaju kao časovi prekovremenog rada.

Noćni rad

Član 9

Rad koji se obavlja u vremenu od 22 časa do šest časova narednog dana smatra se noćnim radom.

Ako mobilni radnik radi noću najmanje sedam sati svog dnevnog radnog vremena, ne može raditi duže od 42 časa sedmično tokom perioda u kojem obavlja noćni rad.

III. ODMORI

Radni dani i dani odmora

Član 10

Mobilni radnik može raditi uzastopno najduže 31 radni dan.

Ako je radnim rasporedom predviđeno najviše jednak broj radnih dana u odnosu na dane odmora, onda se neposredno nakon odrađenih uzastopnih radnih dana mora odobriti jednak broj uzastopnih dana odmora.

Ako je radnim rasporedom predviđeno više radnih dana nego dana odmora, najmanji broj uzastopnih dana odmora neposredno nakon uzastopno odrađenih radnih dana određuje se na sljedeći način:

- 1) 1. – 10. uzastopni radni dan: po 0,2 dana odmora za svaki uzastopni radni dan;
- 2) 11.– 20. uzastopni radni dan: po 0,3 dana odmora za svaki uzastopni radni dan;
- 3) 21. – 31. uzastopni radni dan: po 0,4 dana odmora za svaki uzastopni radni dan.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, srazmjerni dani odmora dodaju se u navedenom obračunu najmanjem broju uzastopnih dana odmora i odobravaju samo kao cijeli dani.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana mobilni radnik koji tokom sezone radi na putničkom brodu po svakom radnom danu ima pravo na 0,2 dana odmora, pri čemu u periodu od 31 dan ima pravo na najmanje dva radna dana odmora.

U slučaju iz stava 5 ovog člana pravo na preostale uzastopne dane odmora ostvaruje se u skladu sa kolektivnim ugovorom ili opštim propisima o radu.

Pravo na odmor

Član 11

Mobilni radnik ima pravo na:

- odmor u toku radnog dana u skladu sa opštim propisima o radu;
- odmor između dva uzastopna radna dana u trajanju od najmanje 10 časova, od čega najmanje šest časova neprekidno;
- sedmični odmor u trajanju od najmanje 84 časa
- godišnji odmor, u skladu sa opštim propisima o radu.

Zaštita maloljetnika

Član 12

Mobilnom radniku koji je mlađi od 18 godina života ne može da se odredi da radi prekovremeno, odnosno duže od osam časova dnevno, ni noću.

Mobilnom radniku koji je mlađi od 18 godina života koji radi najmanje četiri časa dnevno, ima svakog radnog dana pravo na odmor u toku rada od najmanje 30 minuta neprekidno.

Mobilni radnik ima pravo na odmor između dva radna dana u trajanju od najmanje 12 časova.

Mobilni radnik mlađi od 18 godina života ima pravo na sedmični odmor u trajanju od najmanje dva uzastopna dana.

Mobilni radnik mlađi od 18 godina života ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje 24 radna dana.

IV. EVIDENCIJE I ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU

Evidencije

Član 14

Evidencija o dnevnom radnom vremenu i vremenu odmora vodi se za svakog mobilnog radnika i čuva se na brodu najmanje 12 mjeseci.

Za organizaciju radnog vremena i vremena odmora članova posade broda i vođenje evidencije iz stava 1 ovog člana odgovara brodar.

Evidencija iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži sljedeće podatke:

- ime broda;
- ime zaposlenog;
- ime odgovornoga brodara;
- datum;
- radni dan ili dan odmora;
- početak i kraj dnevnog radnog vremena ili vremena odmora
- raspored službe na moru i službe u luci.

Brodar ili lice koje on ovlasti i mobilni radnici moraju zajednički provjeriti i potvrditi evidencije u odgovarajućim vremenskim intervalima (najkasnije do kraja sljedećeg mjeseca).

Brodar je dužan da mobilnom radniku uruči kopiju potvrđenih evidencija koje se odnose na njega.

Zaštita sigurnosti i zdravlja radnika

Član 15

Poslodavac je dužan da mobilnim radnicima obezbijedi redovan godišnji zdravstveni pregled, zaštitu i zdravlje na radu, u skladu sa zakonom.

Poslodavac je dužan da mobilnim radnicima koji rade noću ili u smjenama obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu sprječavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, uzimajući u obzir vrstu njihovog posla.

Mobilnom radniku koji radi noću, poslodavac je dužan da prije početka tog rada, kao i redovno tokom trajanja noćnog rada, obezbijedi zdravstvene preglede u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti.

Troškove zdravstvenog pregleda iz st. 2 i 3 ovog člana, snosi poslodavac.

Ako se zdravstvenim pregledom iz stava 3 ovoga člana utvrdi da mobilni radnik zbog noćnog rada ima zdravstvenih problema, poslodavac je dužan da ga rasporedi na obavljanje poslova koji odgovaraju njegovom nivou kvalifikacije i radnoj sposobnosti, van noćnog rada, ako takva mogućnost postoji.

V. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 16

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva.

Inspekcijski nadzor

Član 17

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši inspektor rada u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Član 18

Novčanom kaznom od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) organizuje dnevno i sedmično radno vrijeme suprotno članu 6 ovog zakona;
- 2) mobilni radnik mlađi od 18 godina radi noću, prekovremeno, odnosno duže od osam časova dnevno (član 12 stav 1);
- 3) mobilnom radniku koji je mlađi od 18 godina ne obezbijedi odmor u toku radnog dana, dnevni i sedmični odmor, kao i korišćenje godišnjeg odmora, u skladu sa članom 12 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 6.000 eura.

Član 19

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) uvede prekovremeni rad suprotno članu 7 ovog zakona, odnosno po prestanku okolnosti zbog kojih je uveden prekovremeni rad ne obezbijedi mobilnom radniku srazmjerni broj dana odmora (član 7 stav 2);
- 2) je izvršio preraspodjelu radnog vremena suprotno članu 8 ovog zakona;
- 3) je izvršio preračunavanje časova rada suprotno članu 8 stav 6 ovog zakona;
- 4) organizuje noćni rad suprotno članu 9 ovog zakona;
- 5) utvrdi radni raspored suprotno članu 10 ovog zakona;
- 6) ne obezbijedi vrijeme za odmor u toku radnog dana, dnevni i sedmični, kao i korišćenje godišnjeg odmora, u skladu sa članom 11 ovog zakona;
- 7) ne vodi evidencije o dnevnom radnom vremenu i vremenu odmora, u skladu sa članom 12 ovog zakona;
- 8) ne obezbijedi zaštitu prava zaposlenih koji rade noću i u smjenama u skladu sa članom 15 ovog zakona;

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".